

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА
додаткового вступного випробування
для вступників на навчання за освітнім ступенем «магістр»
за спеціальністю 035.03 «Філологія. Слов'янські мови та літератури
(переклад включно) (Чеська мова та література)»
(на основі ступеня «бакалавр», здобутого за іншою спеціальністю)

Загальні відомості.

Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти «Магістр» у галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035.03 «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)», за спеціалізацією «Чеська мова і література».

Прийом абітурієнтів на навчання за програмою проводиться на базі освітньо-професійної програми підготовки *бакалавра філології*.

за результатами фахових вступних випробувань із сучасної чеської мови та історії чеської літератури. Вони відбуваються у формі тестування.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін за освітньо-професійною програмою підготовки фахівця на другому (магістерському) рівні вищої освіти «Магістр» у галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035.03 «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)», за спеціалізацією «Чеська мова і література»

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін, передбачених навчальним планом для підготовки абітурієнти повинні мати базову освіту з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035.03 «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)» Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма визначає інформаційний обсяг тем та завдань до іспиту із сучасної чеської мови та історії чеської

літератури, що дають змогу визначити рівень базових знань за спеціальністю 035.03 «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)», за спеціалізацією «Чеська мова і література» та рівень сформованості знань, умінь і навичок, здобутих абітурієнтами в галузі 03 «Гуманітарні науки». Програма включає перелік рекомендованої літератури для підготовки до вступного випробування, а також визначає критерії оцінювання вступного випробування.

**ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН,
З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ:**

Сучасна чеська літературна мова.

Історія чеської літератури.

**ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ**

СУЧАСНА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

FONETIKA. FONOLOGIE.

Fonetika jako jazykovědní disciplína. Předmět fonetiky, základní odborná literatura. Vztah mluvené a psané řeči. Disciplíny studující zvuk řeči: fonetika, fonologie, řečové technologie; jejich vztah. Základní segmenty zvukové podoby jazyka: hláska/fón, foném, sylaba, přízvukový takt, výpovědní (promluvový) úsek, výpověď. Mluvní orgány a jejich funkce. Mluvní orgány aktivní a pasivní. Artikulace základní (místo a způsob artikulace) a doplňková (sekundární). Rozdělení hlásek podle artikulace: vokál - aproximanta - sonora (likvida - nazála) - obstruent (vlastní/pravý/šumový konsonant). Samohlásky podle artikulace, samohlásky krátké a dlouhé, dvojhlásky. Psaní samohlásek (ú,ů,i,í, písmeno ě). Dlouhé samohlásky. Střídání dlouhých a krátkých samohlásek. Souhlásky. Rozdělení souhlásek podle účasti hlasivek, podle způsobu artikulace a podle místa artikulace. Psaní souhlásek. Přízvuk. Slovní přízvuk hlavní a vedlejší. Přízvukování předložek. Slova nepřízvučná - příklonná. Příklonky.

Fonologie. Předmět fonologie. Fonologie jako vědní disciplína. Obecná fonologie. Historická fonologie. Srovnávací fonologie.

Základní fonologické pojmy a koncept fonému. Fonologické korelace. Korelační pár. Fonologický systém. Foném, identifikace fonému a fonologicky relevantních složek zvuku řeči. Fón × alofon; alofon základní - poziční (obligatorní n. fakultativní); ostatní varianty v realizaci fonémů (stylové, regionální, individuální apod.). Trubeckoj N.S. jako průkopník fonologie.

Trubeckého teorie opozic. Vztahy mezi fonémy. Disjunkce. Korelace.

Privativní – ekvipolentní - graduální protiklady (podle teorie Trubeckého)

Roman Jakobson: 12 binárních fonematických protikladů.

Rozlišování mezi fonémem a variantou fonému.

Morfonologie. Fonologická opozice - vztahy fonémů v opozici. Korelace jako spec. typ vztahu fonémů. Fonologická alternace; morfoném. Spisovná výslovnost. Spisovná výslovnost jednotlivých hlásek. Délka samohlásek. Spisovná výslovnost skupení samohlásek, předložek zakončených na souhlásku před samohláskou, znělých souhlásek před pauzou. Výslovnost souhláskových skupin. Výslovnost přejatých slov.

LEXIKOLOGIE

Předmět lexikologie a její členění na disciplíny. Lexikální rovina jazyka. Slovo jako základní jednotka lexikologie. Lexikální jednotky. Význam lexikálních jednotek. Plnovýznamová a neplovýznamová slova (slovní druhy). Lexikální význam a jeho konstituování. Významové vztahy mezi slovy. Paradigmatické významové vztahy (synonymie, hyperonymie-hyponymie, opozitnost). Syntagmatické významové vztahy (polisémie, homonymie). Slovní zásoba češtiny. Vrstvy v slovní zásobě: slovní zásoba celonárodní, slovní zásoba teritoriálně a sociálně vymezená, slovní zásoba vymezená časovou platností, příznakem expresivností, slovní zásoba vymezená funkčněstylovou příslušností. Změny slovní zásoby: tvoření nových slov, významové změny slov, vznik ustálených slovních spojení, přejímání slov, zánik slov. Některé tendence v současní slovní zásobě češtiny. Lexikografie. Druhy slovníků. Jména vlastní.

MORFOLOGIE

Morfologie, její předmět, základní odborná literatura. Význam slova věcný a mluvnický. Slovní druhy. Význam a tvoření substantiv. Rod, číslo a pád podstatných jmén. Deklinace substantiv. Podstatná jména rodu ženského s koncovkou a bez koncovky.

U jmen ženského rodu bez koncovky v 2. pádě, na -e (-ě) a -i, dvojí skloňování; na -e (-ě): píseň, písně a s 2. pádem na -i: kost, kosti.

Čtyři vzory: 1. žena, 2. nůše, 3. píseň, 4. kost. Vzor tvrdý žena (s koncovkou -a). Vzor měkký nůše (s koncovkou -e).

Vzor píseň. Vzor kost. Jméno lidičky. Místní jména Olomouc, Dobříš. Jména zakončená na -v a -m, jako Boleslav, Čáslav, Chrudim, Příbram apod. Podstatná jména neť (nebo neteř) a máti (neteř-, mater-) podle vzoru píseň. Podstatné jméno paní.

Význam a tvoření přídavných jmén. Deklinace přídavných jmén. Stupňování adjektiv. Mluvnické významy a větná platnost přídavných jmén. Zájmena. Mluvnické významy zájmen. Deklinace zájmen. Význam a druhy číslovek. Deklinace číslovek. Význam a tvoření sloves. Mluvnické významy sloves: vid a rod. Slovesné tvary. Pojem slovesného způsobu v češtině. Způsob oznamovací. Způsob rozkazovací. Způsob podmiňovací.

Časování sloves. Význam, tvoření a stupňování příslovcí. Význam a užívání předložek. Spojky a částice. Citoslovce.

SLOVOTVORBA

Slovotvorba jako jazykovědná disciplína. Předmět její výzkumu. Slovotvorné pojmy. Základný slovotvorný vztah. Základní způsoby tvoření slov v češtině. Tvoření slov odvozováním (prefixace, sufixace, slovotvorný základ, slovní čeleď). Tvoření slov skládáním. Skracování slovních spojení. Skrátky a skrátková slova. Onomasiologická struktura slova. Slovotvorní motivace. Slovotvorní hnízda. Morfematická struktura slova. Pojem morf, morfem. Slovotvorné formanty. Slovotvorní a morfematická analýza slov. Slovotvorba základních slovních druhů. Tvoření substantiv, adjektiv, sloves.

SYNTAX

Předmět skladby, základní odborná literatura, pojetí syntaktických výkladů. Charakteristika pojmů věta a výpověď. Věta jako syntaktické pole vztahů (vztahy významové, výrazové a transformační, prostředky pro jejich vyjádření). Predikace jako větotvorný a výpověďotvorný vztah s relevancí k textu. Druhy vět podle postoje mluvčího. Mluvnická stavba věty. Větné vztahy a větné členy. Věty podle členitosti. Zvláštnosti větného členění. Pořádek slov v češtině. Zvukové prostředky věty. Věta jednoducha. Základní větné členy. Rozvíjející větné členy. Vázby přechodníkové. Vázby s infinitivem. Pojem souvětí. Souvětí souřadné a podřadné. Složité souvětí. Charakteristika pojmů věta hlavní, věta vedlejší, věta řídicí, věta závislá. Parataxe, hypotaxe, koordinace, subordinace. Pojem nepravá věta vedlejší. Poměr mezi větami hlavními. Spojky a jejich funkce v souvětí. Druhy spojek a spojovacích výrazů. Volné spojení vět. Řeč přímá a nepřímá. Modalita výpovědi. Komunikační funkce výpovědi. Slovosled v současné češtině. Tematické posloupnosti, lexikální prostředky koherence, konektory. Základní pojmy valenční syntaxe. Typy větných struktur podle valence. Pojmy základová větná struktura, větný vzorec.

DĚJINY ČESKÉ LITERATURY

Periodizace dejin české literatury. Časové vymezení starší české literatury. Časové vymezení středověku. Evropské literární a kulturní souvislosti. Literatura z prvopočátku národní kultury (9.-13. století). Románský styl a raná gotika. Kultura v období Velkomoravské říše a přemyslovského státu. Ústní slovesnost. Staroslověnské a latinské písemnictví. Počátky česky psané literatury. Literatura v období vrcholného středověku.(14. století). Česky psaná literatura z první poloviny 14. století. Latinské písemnictví. Česky psaná literatura z druhé poloviny 14. století. Tvorba duchovního zaměření. Tomáš Štítý ze Štítého. Tvorba světského charakteru. Literatura husitské reformace a jejich dozvuku. Předpoklady vzniku reformního hnutí.

Pokusy o reformu církve. Reformní řády. Husovi předchůdci. Jan Hus. Petr Chelčický. Literatura a kultura za doznívání husitské éry. Literatura humanismu a renesance. Humanismus a renesance, jeho evropské a kulturní souvislosti. Český humanismus, jeho latinská a česká podoba. Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic. Česká původní tvorba. Osobnosti renesančního období. Vznik Jednoty bratrské. Jan Blahoslav. Dějepisné práce. Literatura barokního období. (20. léta 17. století-70. léta 18. století). Baroko, jeho historické a kulturní souvislosti. Povaha vývoje v Čechách, Bílá hora a její následky. Osobnosti: Jan Amos Komenský. Písemnictví v Čechách: původní tvorba - překlady - homiletika - duchovní poezie - dějepisné práce - Bohuslav Balbín. Kultura vrcholného 17. a 18. století. Starší česká literatura v aktuálních literárních a kulturních souvislostech. Badatelé o st.č. literatuře - F. Palacký, K. J. Erben, J. Jakubec, J. Vlček, J. Vilikovský, V. Černý, A. Škarka, Ed. Petřů, J. Hrabák, J. Lehár, A. Stich, M. Sládek. Inspirace starší českou literaturou. Julius Zeyer, Jaroslav Durych, Jakub Deml, Karel Schulz, Vladislav Vančura. Soudobé historické a literárně historické práce. Česká obrozenecká literatura. Zrod obrozenecké literatury, její charakter a možnosti jejího vývoje. Obrozenecká věda. K problematice osvícenského klasicismu v Čechách. Česká poezie v letech 1780-1805. Proměny české prózy a dramatu v letech 1780-1805. Hledání nového směřování české literatury v období po napoleonských válkách. Program Josefa Jungmanna. Folklor jako jeden ze zdrojů národní specifčnosti. Hledání zdrojů národní specifčnosti v historii a širším slovanském rámci. Klasicismus s romantickými idejemi nebo preromantismus. Český romantismus jako stále živý problém literární vědy. Český romantismus v evropském literárním kontextu. Karel Hynek Mácha. Karel Hynek Mácha a český romantický literární kontext 30. let. Specifické rysy českého romantismu. Projevy realistických tendencí v české literatuře 40.let. Česká literatura ve 40.letech. J.K. Tyl a K. Havlíček. Česká literatura jako aktivní činitel demokratizačního pohybu české společnosti ve 2.polovině 40.let. Česká literatura v revolučním roce 1848. Literární vývoj v 50.letech 19.století. Program generace májovců. Tvorba májovců v 60. letech, jejich přínos pro literární kritiku. Nástup mladé literární generace na přelomu 60.a 70.let, proměny literárního vývoje 70.let. Program lumírovců, poezie 70.a 80.let. Próza a drama 70. a 80.let. Literární zápasy 80. let, boje o RKZ. Znaky českého literárního realismu. Představitelé české realistické prózy: B.Němcová, K.H.Borovský. Český kritický realismus v historické tematice (Alois Jirásek, Zikmund Winter, Václav Beneš Třebízský), v venkovské tematice (Karel Václav Rais, Tereza Nováková, Antal Stašek, Jindřich Šimon Baar, Karel Klostermann, Josef Holeček), v městské tematice (Ignát Hermann, Karel Václav Rais). Česká literatura na předělu století. Impresionistické tendence a symbolismus (Sova, Březina). Skupina dekadentů (Moderní revue, Karásek, Hlaváček). Občansky zaměřená protiváha dekadence (S. K. Neumann, Dyk).Katolická moderna. Prozaici ovlivnění realismem a naturalismem (F. X. Svoboda, Čapek Chod, Šlejhar, V. Mrštík). Ženská otázka (Svobodová, Benešová). Od anarchismu k impresionismu (Šrámek). Drama (Kvapil, Hilbert). Literární kritika (Šalda). Skupina 42. Možnosti deníku (Deml, Orten, Kolář, Zábřana, Vaculík). Meziválečná avantgarda a český surrealismus napříč stoletím. Karel Čapek. Česká váleční a pováleční literatura. Periodizace české literatury druhé poloviny 20. století. Rozštěpení literatury do tří komunikačních okruhů: domácí veřejné ("oficiální"), domácí neveřejné (ineditní a samizdatové) a exilové. Datum vzniku a datum vydání. Proměny kulturní politiky. Dvojitý kontext literatury, vnější a vnitřní. Vývoj poezie po roce 1939. Rozpad avantgardního paradigmatu. Skupina 42. Poúnorová oficiální poezie. Spory o avantgardní dědictví. Ineditní poezie 50. let (Holan, Kolář, surrealisté aj.). Skupina Května a její vývoj. Mikulášek a Skácel. Nástup generace 60. let, renouveau Holana, Seiferta a existenciální poezie. Experimenty. Trojitý komunikační kontext a vývoj poezie 70. a 80. let. Pozdní Skácel, Šiktanc a Diviš. Wernisch, Kabeš, Šrut, Jirous. Poezie „pětatřicátníků“ (Žáček) a polemická reakce „osamělých běžců“. Poezie 90. let. Postmoderna a hledání spiritualismu (Borkovec, Kolmačka, Rudčenková). Vývoj prózy po roce 1939. Obnova historismu a tradice (Vančura, Schulz). Próza psychologická a introspektivní (Havlíček, Hostovský), inspirace folklorem (Kubín, Drda), experimenty (Součková). Okupační téma a jeho proměny (Drda, Škvorecký, Kovtun). „Budovatelský“ a historický román po Únoru. Próza ineditní a exilová (Hrabal, Hostovský). Proměny žánrů: nástup povídky, črty a novely (Kliment, Smetanová aj.). Holocaust jako téma lidské existence (Weil, Lustig, Fuks). Romány deziluze. Vaculík, Kundera, Putík. Experimenty (Linhartová, Vyskočil, Páral). Bohumil Hrabal a jeho vývoj. Próza „oficiální“ a „neoficiální“ doby normalizace. „Autentizace“ a „konstrukce“ – deníky, obrazy, podobenství. Próza 90. let a počátku století. Hodrová, Kratochvíl, Topol, Urban. Drama a divadlo po roce 1939. Drama historické a parabolické. Pokusy o „výrobní drama“ po Únoru. Obnova lyrického a

existenciálního dramatu: Hrubín, Topol. Pokusy o satiru. Nástup „malých scén“ od konce 50. let a vývoj studiových divadel v 60.-80. letech (Zábradlí, Semafor, Ypsilon, Husa na provázku aj.). Absurdní drama a vývoj jeho protagonistů (Havel, Vyskočil). Divadelní postmoderna? (Pitínský, Lébl). Kritika a myšlení o literatuře po roce 1939. Šaldovo dědictví. Kritika marxistická, katolická a personalistická. Václav Černý, Jindřich Chalupecký, Jan Grossman. Literárněvědný strukturalismus a jeho vývoj (Mukařovský, Vodička). Oldřich Králík. Ideologická kritika a literární věda po Únoru a pokusy o její překonání (Brabec, Opelík). Neostrukturalismus: Červenka, Pešat, Jankovič. Působení nových směrů a současná literární věda.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Екзаменаційний білет складається з таких тестових завдань:

1-25 – тестові завдання з сучасної чеської мови

25-50 тестові завдання з історії чеської літератури

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання для здобуття вищої освіти за другим рівнем «Магістр» у галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035.03 «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)», за спеціалізацією «Чеська мова і література»

конкурсний бал К обчислюється за формулою:

$$K = \Phi + I + D,$$

де Φ – оцінка вступного фахового випробування, яке проводиться у формі тестування і оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів;

I – оцінка випробування з іноземної мови, яке проводиться у формі тестування і оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів;

D – додатковий бал, який нараховується за наукові творчі здобутки вступника (до 50 балів). Порядок нарахування додаткового балу визначається *Положенням про прийом на навчання за освітньо-професійними програмами магістра.*

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Doporučená literatura

- Krčmová Marie. Fonetika a fonologie. Zvuková stavba češtiny. Brno : UJEP, 1990.
- Palková Zdena. Fonetika a fonologie češtiny. Praha : Karolinum, 1997. 366 s. Zvl. obecný úvod do oboru s. 19-169.
- Krčmová Marie: Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty. 2., doplněné a opravené vydání. Ostrava: OU, 2007.
- Duběda Tomáš. Jazyky a jejich zvuky. Praha: Karolinum, 2005
- Hala Bohuslav. Fonetika v teorii a praxi. Praha : SPN, 1972. 482 s.
- Hala Bohuslav, Sovak, Miloš. Hlas – řeč – sluch. 4., přepracované vyd. Praha : SPN, 1962. 327 s.
- Hala Bohuslav. Slabika, její podstata a vývoj. Praha : Nakladatelství ČSAV, 1956. 107 s.
- Hala Bohuslav. Uvedení do fonetiky češtiny na obecně fonetickém základě. Praha : nakladatelství ČSAV, 1962. 460 s.
- Palková Zdena, Janoušková, Jana (eds.). Kapitoly z fonetiky a fonologie slovanských jazyků. Praha : Karolinum, 2006.
- Romportl Milan. Zaklady fonetiky. 6. vyd. Praha : SPN, 1989. 162 s.
- Schulzová Olga. Nasín vyvoje fonetiky I. Praha : Karolinum 1995. 110 s.
- Kořínek J. M., Erhart A. Úvod do fonologie. Praha : Academia, 2000. 139 s.
- Bečka J. V. Slovo, jeho význam a užití. Praha: SPN, 1970.
- Bělič J. Sedm kapitol o češtině. Praha: SPN, 1955.
- Brabcová R. Novinky z pravopisu a tvarosloví. Dobřichovice : Kava-Pech, 1996.
- Cuřín F. Vývoj jazyka a dialektologie. Praha: SPN, 1977.
- Cuřín F., Novotný, J. Vývojové tendence současné spisovné češtiny a kultura jazyka. Praha: SPN, 1974.
- Čechová M. a kol. Komplexní jazykové rozbory. Praha: SPN, 1992.

- Černá A. a kol. Na co se nás často ptáte. Praha: Scientia, 2002.
- Čejka M., Lotko, E. Jazyk a jazykověda I. Praha: SPN 1974.
- Český jazyk I - IV pro střední školy. Praha: SPN 1984.
- Čeština všední i nevšední. Praha: Academia, 1972.
- Čmejrková S., Daneš F., Kraus J., Svobodová I. Čeština, jak ji znáte i neznáte. Praha: Academia, 1996.
- Daneš F. Malý průvodce po dnešní češtině. Praha: Orbis, 1964.
- Daneš F. a kol. Český jazyk na přelomu tisíciletí. Praha: Academia, 1997.
- Dokulil M. Tvoření slov v češtině I. Praha : Academia, 1962.
- Encyklopedický slovník češtiny. Praha: LN, 2002,
- Filipec J., Čermák F. Česká lexikologie. Praha: Academia, 1985.
- Grepl M., Karlík P. Skladba spisovné češtiny. Praha: SPN, 1986.
- Grepl M. a kol. Příruční mluvnice češtiny. Praha: LN, 1995.
- Hausenblas K. Od tvaru k smyslu textu. Praha: Karolinum, 1996.
- Hausenblas K., Kuchař J. a kol. Čeština za školou. Praha: Panorama, 1979.
- Havránek B., Jedlička, A. Česká mluvnice. Praha: SPN 1988.
- Havránek B., Jedlička A. Stručná mluvnice česká. Praha: Fortuna, 1996.
- Hauser P. Nauka o slovní zásobě. Praha: SPN, 1980.
- Hlavsová J. Čeština bez chyb. Praha: Víkend, 2001.
- Hubáček J. a kol. Čeština pro učitele. Opava: Optys, 1996.
- Chloupek J. Knížka o češtině. Praha : Odeon, 1974.
- Jelínek J., Bečka J., V., Těšitelová, M. Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce. Praha: SPN, 1961.
- Jelínek J., Styblík V. Čtení o českém jazyku. Praha: SPN, 1971.
- Krobotová M. Cvičení z tvarosloví. Olomouc: UP 1995.

- Krobotová M. Česká morfolgie. Cvičení. Olomouc: Vydavatelství UP, 2005.
- Kučera J., Zeman J. Výslovnost a skloňování cizích osobních jmen v češtině. Hradec Králové: Gaudeamus, 1998.
- Lotko E. Slovník lingvistických termínů pro filology. Olomouc: UP, 2000.
- Lutterer I., Kropáček L., Huňáček V. Původ zeměpisných jmen.
Praha: Mladá fronta, 1977.
- Martinková V. Český jazyk 4. Alternativní učebnice. Praha: Trizonia, 1994.
- Michálková V. Cvičení z českého jazyka. Praha: SPN, 1989.
- Mluvnice češtiny (1). Praha: Academia 1986.
- Mluvnice češtiny (2). Praha: Academia 1986.
- Praktické kapitoly z českého jazyka. Praha: Učitelská unie, 1992.
- Pravidla českého pravopisu. (Akademické vydání.) Praha: Academia, 1993.
- Pravidla českého pravopisu. (Školní vydání.) Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1993.
- Přehledná mluvnice češtiny pro základní školy. Mluvnice se nebojíme. Praha:
Fortuna, 1992.
- Rusínová Z. Současná česká morfolgie. Praha: UK, 1984.

Počátky české literatury

- Vladimír Forst - Jiří Opelík (eds.): Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce 1, 2, 3, Praha 1985, 1993, 2000.
- Jiří Holý - Jaroslava Janáčková - Jan Lehár - Alexandr Stich: Dějiny české literatury od počátků k dnešku, Praha 1999.
- Michaela Horáková: Literatura I. Výbor, Praha 1999. Táž: Literatura I. Výklad, Praha 2000.
- Lubomír Machala - Eduard Petruš (eds.): Panorama české literatury, Olomouc 1994.

Česká literatura v období husitství

Černý Václav: Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti (2): Podzim středověku a renesance. Jinočany: H&H 1998.

Černý, Václav: Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti (3): Baroko a klasicismus. Jinočany: H&H 2005.

Dějiny české literatury I: starší česká literatura. Hlavní redaktor Jan Mukařovský. Redaktor svazku Josef Hrabák. Praha: Nakladatelství ČSAV 1959

Jiří Holý - Jaroslava Janáčková - Jan Lehár - Alexandr Stich: Dějiny české literatury od počátků k dnešku, Praha 1999.

Kopecký Milan: Dějiny starší české literatury. Opava: FF MU 1991.

Michaela Horáková: Literatura I. Výbor, Praha 1999.

Humanismus a renesance v české literatuře

Černý Václav: Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti (2): Podzim středověku a renesance. Jinočany: H&H 1998.

HLOBIL Ivo – PETRŮ Eduard: Humanismus a raná renesance na Moravě. Praha: Academia 1992.

Jiří Holý - Jaroslava Janáčková - Jan Lehár - Alexandr Stich: Dějiny české literatury od počátků k dnešku, Praha 1999.

Hrabák Josef: Ze starší české literatury. Praha: SPN 1964.

Kopecký Milan. Český humanismus, Praha 1987.

Kopecký Milan. Dějiny starší české literatury. Opava: FF MU 1991.

Týž: Nic stálého přítomného, Praha 1999

Literatura národního obrození a 19. století

Černý František a kol.: Dějiny českého divadla II – Národní obrození. Praha: Academia 1969.

Dějiny české literatury II. Literatura národního obrození. Hlavní redaktor Jan Mukařovský. Redaktor svazku Felix Vodička. Praha: NČSAV 1960.

Hrbata Zdeněk: Romantismus a Čechy. Témata a symboly v literaturních a kulturních souvislostech. Jinočany: 1999.

Janáčková Jaroslava – Menclová, V. – Štěpánek, Vladimír: Přehled dějin literatury 19. století I. – II. Praha 1990.

Janáčková Jaroslava: Česká literatura 19. století: Od Máchy k Březinovi. Praha: Scientia 1994.

Kočí Josef: České národní obrození. Praha: Academia 1978.

Vladimír Macura: Znamení zrodu. České národní obrození jako kulturní typ, Praha 1995 (2., rozš. vyd., 1. vyd. 1983).

Polák Josef: Česká literatura 19. století. Praha: SPN 1990.

Vlašínová Drahomíra – Pavera, Libor: Dějiny české literatury 19. století. I. díl (1775 – 1814). Antologie s předmluvou. Opava: Slezská univerzita 1997.

Vlašínová, Drahomíra: Dějiny české literatury 19. století. II. díl (1815 – 1830). Antologie s předmluvou. Opava: Slezská univerzita 1999.

Literatura první pol. 20.století

Vladimír Forst - Jiří Opelík (eds.): Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce 1, 2, 3, Praha 1985, 1993, 2000.

Jiří Holý - Jaroslava Janáčková - Jan Lehár - Alexandr Stich: Dějiny české literatury od počátků k dnešku, Praha 1999.

Jaroslava Hrabáková, Jaroslava Janáčková a kol.: Česká literatura na předělu století. Praha 2001.

Arne Novák - Jan V. Novák: Přehledné dějiny literatury české od nejstarších dob až po naše dny, Olomouc 1936 – 1939 (4. vydání; přetisk Brno 1995).

Zdeněk Pešat – Eva Strohsová (eds.): Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945, Praha 1998.

Zdeněk Rotrekl: Skrytá tvář české literatury, Brno 1991, 1994.

Milan Zeman a kol.: Rozumět literatuře 1 (interpretace základních děl české literatury), Praha 1986

Literatura druhé pol. 20.století

Galík Josef: Česká literatura po roce 1945 (1945 – 1969). Olomouc 1991.
Galík Josef: Česká literatura po roce 1945 (1969 – 1988). Olomouc 1989.
Haman Aleš: Česká literatura po roce 1945 z ptačí perspektivy. Praha 1990.
Hoznauer Miloslav: Česká literatura po roce 1945. Praha 1992.
Janoušek Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
Jeřábek Dušan a kol.: Česká literatura od roku 1945 do poloviny let osmdesátých. Brno 1988.
Kožmín Zdeněk; Trávníček Jiří: Česká poezie od 40. let do současnosti. FF MU, Brno 1994.
Machala Lubomír: Česká a slovenská literatura v samizdatu. Olomouc 1991.
Poláček Jiří a kol.: Průhledy do české literatury 20. století. CERM, Brno 2000.
Soldán Ladislav a kol.: Přehledné dějiny literatury III. SPN- pedagogické nakladatelství, Praha 1997.